

távol tartották magokat a társaságtól, melyben az udvari cancellaria *cseh* elemei játszották a főszerepet. Mikor ezek 1511. táján hazánkat elhagyták, a társulat is megszűnt.

A társulat Magyarországon tartózkodó tagjai voltak: Olmüczy Ágoston, Schlechta János, Neideck György, Piso Jakab, Balbus Jeromos királyi titkárok, Mibus Gyula udvari orvos, Vitéz János veszprémi és bécsi püspök s a társulat első elnöke, Krauss Bálint brassói tudós. — Szerző közli eme tudósok életrajzát, mely eddig csak nagyon hiányosan volt ismerve, és függelék-kép hozzácsatolja Celta Konrádhoz intézett, mindeddig érdekes voltak daczára kiadatlan leveleiket.

Bírálatra adatik.

11. *Volf György* l. t. jelentést tesz a Nyelvemléktár újabb köteteiről.

Második akadémiái ülés.

A II. (Philos. tört. és társad. tud.) osztály *első* ülése

1880. január 12-én.

Pauler Tivadar r. t. osztályelnök elnöklése alatt.

13. *Kőrösi József* levelező tag székfoglaló értekezését tartja: »A nemzetközi statisztika és a congressusok« című művével.

Szabályszerű tárgyalás alá bocsáttatik.

14. *Jakab Elek* l. t. »Kazinczy Gábor irodalmi hatásáról« értekezik.

Miután felszólalás történt, hogy a felolvasott értekezés nem a II. osztály köréhez tartozik, annak elhatározása, vajjon az értekezés hol nyomtatandó ki, az osztály-értekezletre és a kinevezendő bírálókra bízatik.

Harmadik akadémiái ülés.

A III. osztály (Math. és természettud.) *első* ülése

1880. január 19-én

Sztoczek József r. t. elnöklése alatt.

16. B. *Eötvös Loránd* l. t. szék foglalt »Adatok az electro-statisztika elméletéhez« című értekezéssel. Kivonata ez:

Megválasztatásáért — előzőleg — a következő szavakkal mond köszönetet:

Ifjan, komoly akarattal, de személyes érdem nélkül törekedtem hazánk tudományos munkásságának terére lépni, s előttem minden ajtó mintegy varázsszóra megnyílt, mindenütt baráti karokra találtam, melyek első lépéseim támogatására ajánlkoztak. A szó, melynek ezt köszönet-

tem, boldogúlt atyám neve volt, e név, mely legnagyobb öröklött kincsem s mely folyton arra int, hogy reá munka által érdemessé váljak.

Soha máskor nem éreztem ezt annyira, mint mikor a t. Akadémia III. osztálya levelező tagjául választott. E kitüntetést megérdemelni, arra magamat méltónak mutatni, éltem egyik legfőbb törekvése lesz.

Érdemetlenségem érzete soká visszatartott abban, hogy e tudományos testületben széket foglaljak; mert ámbár megválasztatásom óta többször voltam szerencsés e helyen értekezhetni, székfoglalóul valami készszel, egy kikerekített egészszel kívántam volna föllépni. De az idő múlt, s az idővel én is idősebb lettem, napról-napra meggyőződve arról, hogy a tudományban készek soha sem leszünk.

Kérem azért a tek. Akadémiát, legyen elnéző most is, midőn zöld asztala előtt széket foglalva, arra csak töredékeket hozhatok.

Előadó ezután benyújtá értekezését a lánczolatos elektromos sűrítőkről. Megállapítja azoknak általános elméletét és alkalmazza azt a Franklin-féle telepre s a Jedlik-féle lánczolatos sűrítőkre; végül a sűrítés egy nemét tárgyalja, melyet folytatólagos sűrítésnek nevez, s melyet mind nagy feszültségű elektromosságok előállítására, mind pedig kicsiny feszültségűeknek mérésére alkalmasnak talál.

17. *Konkoly Niklós* l. t. bemutatja az ó-gyallai csillagdában tett következő tanulmányait: »a) Jupiter felületének megfigyelése 1879. őszén. b) A magyar korona területén megfigyelt meteorok radiatio pontjai, levezetve az 1871—1878-ki megfigyelésekből. c) Hullócsillagok megfigyelése a magyar korona területén 1879-ben. V. rész.«

A rövid kivonatok így szólnak:

I. A megfigyelések a bolygó felületére vonatkoznak, s az értekezés mellé 19 rajz is van 3 lapon mellékelve, nemkülönben 3 Mars kép is, melyek az évben nem mutatják a déli jeges sarkot.

II. Az anyag, mely a 410 radians levezetéséhez használva lett, nem kevesebb, mint 2999 hullócsillag positiója, de ezek közül csakis 1641 vált be radians meghatározásra, s a többi részint mint sporadicus, részint mint rossz megfigyelés tekintendő. A radiansokból végre a legkisebb négyzetek elmélete szerint valószínűségi radiansok lettek bevezetve s ilyen a 410 radiansból 80 tűnt ki.

III. 1879-ben Ó-Gyallán, júl. 25., 26. és 28-án, augusztus 11., 12., 13. és 14-én, úgy november 13. és 14-én tétettek megfigyelések. Az összes ó-gyallai megfigyelések eredménye 449 hullócsillag kezdetének és végpontjának följegyzése. Selmeczbányán Schwarz tanár úr is 7 napon részt vett a megfigyelésekben, s azon idő alatt 91 hullócsillagot jegyzett föl, nemkülönben Gyulafahérvárott Aréd Jákó tanár úr szintén 4 megfigyelő napon 77 hullócsillagot figyelt meg. A positiók mind át lettek számítva az egyenlítői összrendezőkre. Az összes megfigyelés eredménye 617 hullócsillagnak a följegyzése.

Az illető értekezések az előirt bírálatra adandók.